

Innehållsförteckning

1	Viktiga händelser under perioden	3
2	Ekonomisk sammanfattning	4
3	Åtgärder för budget i balans	4
4	Mål och måloppfyllelse - MHN	5
5	Verksamhetsuppföljning	10
6	Internkontroll	16
7	Personaluppföljning	17
8	Redogörelse för övrigt miljöarbete	17
9	Framåtblick.....	18
10	Målbilaga.....	20
11	Bilaga Strategiska nyckeltal	22

I Viktiga händelser under perioden

- Coronapandemin har även i år i stor omfattning påverkat Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete. Trängsel- och smittskyddstillsyn samt tillsyn av begränsade serveringstider på serveringsställen är och har varit en prioriterad arbetsuppgift. Under året har 145 inspektioner genomförts.
- Den ökning av klagomåls- och nedskräpningsärenden som märktes under förra året fortsätter även i år med bland annat klagomål på buller från byggarbetsplatsen vid Valsjöskogen.
- Kommunfullmäktige fattade beslut om tillfällig avgiftsbefrielse avseende avgifter för tillsyn och prövning av serveringstillstånd.
- Fler omfattande ärenden har handlagts såsom anmälan om utbyggnad av avloppsreningsverket i Mellansjö och ansökan om dispens för ändrade arbetstider i Rydbokrossen.
- En brand i en radhuslänga har tagit mycket tid i anspråk för bedömning av saneringsbehov och miljörisker. Risker för miljöpåverkan bedömdes slutligen som liten tack vare att släckningsmetoden endast omfattat små mängder skum och begränsad mängd släckvatten.
- Samråd inom vattenförvaltningen har pågått under våren och yttrande har lämnats av nämnden och inarbetats i kommunens gemensamma yttrande.
- Arbete med framtagande av ny webbplats för Österåkers kommun i samverkan med kommunikationsavdelningen.

2 Ekonomisk sammanfattning

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Helår				Januari-Augusti		
	Budget 2021	Prognos 2021	Bud- get-av- vikelse	Utfall 2020	Period- budget	Utfall peri- oden	Bud- get- avvi- kelse
Miljö- och Hälso- skyddsnämnden							
Verksamhetens in- täkter	5 600	5 300	-300	6 461	3 688	3 517	-139
Avgifter	5 510	5 210	-300	6 237	3 628	3 489	-139
Övriga intäkter	90	90	0	224	60	28	-32
Summa intäkter	5 600	5 300	-300	6 461	3 688	3 517	-171
- varav interna intäkter	90	90	0	224	60	28	-32
Verksamhetens kostnader	-15 100	-14 800	300	-13 792	-10 060	-9 630	430
Personalkostnader	-10 990	-10 790	200	-9 459	-7 322	-7 091	231
Lokalkostnader	-271	-271	0	-217	-180	-185	-5
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0	0	0
Köp av verksamhet	0	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-3 839	-3 739	100	-4 116	-2 558	-2 354	204
Summa kostnader	-15 100	-14 800	300	-13 792	-10 060	-9 630	430
- varav interna kostna- der	-3 080	-3 080	0	-3 264	-2 053	-2 054	-1
Verksamhetens nettokostnad	-9 500	-9 500	0	-7 331	-6 372	-6 113	259

Varav interna intäkter = granskning av viss typ av bygglovansökningar

Varav interna kostnader = kommun interna overheadkostnader

Nämndens överskott om 259 tkr fördelar sig på en negativ avvikelse avseende intäkterna på 171 tkr. Summa kostnader har ett positivt utfall på 430 tkr och härrör sig från följande. Nämndens arvoden och omkostnader har en positiv avvikelse med 251 tkr (färre deltagare i samband med nämndsmöten under kvartal 1 2021). Övriga kostnader har en positiv avvikelse på 204 tkr som härrör sig från ej utnyttjad kostnadsbudget vad avser bl.a. laboratorietjänster (miljöbevakning av bl.a. Åkerströmmen, Smedbyån), vilket kommer att rättas till under året.

3 Åtgärder för budget i balans

Nämnden bedömer att ingen negativ avvikelse kommer att uppstå i förhållande till beslutad helårsbudget.

4 Mål och måluppfyllelse - MHN

4.1 Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

Målet förväntas uppnås. Nämndens ambition är uppfylla minst målnivån högt trots att endast ett fåtal enkätsvar ligger till grund för resultatet och enstaka negativa svar därför kan ge stort utslag.

Österåkers kommun ingår i Stockholm Business Alliance (SBA) enkätundersökning av Nöjd Kund Index (NKI). För Miljö- och hälsoskyddsnämnden mäts NKI hos företag där tillsyn och kontroll har genomförts, privatpersoner omfattas inte.

4.1.1 Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög.

	2021	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2020	Analys
—	—	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Livsmedelskontroll - Totalt, NKI	79		79	70	113%	Prognosen är att målet kommer att uppnås.
—	—	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	71		71	70	101%	Prognosen är att målet kommer att uppnås.
—	—	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Serveringstillstånd - Totalt, NKI	72		72	70	96%	Prognosen är att målet kommer att uppnås.

NKI redovisas på en skala 0 till 100, där 100 är högsta betyg. NKI 80 Mycket högt, 70-80 Högt, 62 - 69 Godkänt, 50 - 61 Lågt, 50 Mycket lågt.

Beslutade ärenden samt utförd tillsyn rapporteras månadsvis till SBA som därefter skickar en enkät till berörda företag. Det sammanställda resultatet redovisas i april året efter rapporteringsåret. Från och med 2021 har redovisningsmetoden ändrats och resultatet redovisas i verksamhetsplanen samma år som mätningen har genomförts. Prognosen för 2021 uppskattas bli samma resultat som 2020.

4.2 Österåker ska ha en ekonomi i balans

Målet förväntas uppnås. Ingen budgetavvikelse. Åtgärdsplan tas fram vid negativ budgetavvikelse.

4.2.1 Miljö- och Hälsoskyddsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans

	2021	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2020	Analys
—	—	Fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse	0		0	0	100 %	Prognosen är att målet uppfylls. Någon åtgärdsplan är därför inte aktuell.

4.3 Österåker ska vara bästa skolkommun i länet

Målet är uppnått. Tillsynen har i år utförts digitalt på grund av Coronapandemin. Uppföljning pågår av brister i egenkontrollen på flera skolor.

4.3.1 Tillsyn i skolor och förskolor utförs med syfte att uppnå en god miljö

	2021	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2020	Analys
↗	●	Andel av skolorna där MHN har genomfört tillsyn av miljön	0 %	100 %		100 %	100 %	Tillsyn av samtliga skolor är utförd.

	2021	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2020	Analys
		Andel av förskolorna där MHN har genomfört tillsyn av miljön	100 %	0 %	0%	0 %	100 %	Tillsyn av förskolorna utförs inte 2021.

Tillsyn i skolorna och förskolorna utförs vartannat år.

4.4 Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

Målet förväntas delvis uppnås. Den rådande Coronapandemin har medfört att tillsynen av äldreboenden inte kunde genomföras som planerat under 2020.

Under 2021 planeras tillsyn av äldreboenden att genomföras digitalt. Den uppskjutna tillsynen innebär att tillsynen av gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning måste flyttas fram till 2022.

4.4.1 Tillsyn i äldreboenden och gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning ska utföras med syfte att uppnå en god miljö

	2021	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2020	Analys
		Andel av äldreboenden där MHN har genomfört tillsyn	0 %		100 %	100 %	0 %	Tillsyn av äldreboenden planeras att utföras under hösten.
		Andel av gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning där MHN har genomfört tillsyn	0 %		0 %	100 %	100 %	Tillsynen är inte påbörjad. Prognosen är att tillsynen kommer att skjutas fram till 2022. Omprioritering till följd av Coronapandemin.

Tillsyn i äldreboenden genomförs vart tredje år och tillsynen och gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning utförs vart femte år.

4.5 Österåker ska ha en trygg miljö

Målet är uppnått.

4.5.1 Tillsyn utförs i syfte att förhindra ordningsstörningar eller överser- vering på eller i anslutning till serveringsställen

	2021	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2020	Analys
—	—	Antal genomförda kvällstillsynstillfällen	7		5	3	233,33 %	Prognosen för året är att tillsynen i år kommer att utföras vid fler tillfällen än planerat.

Kvällstillsyn har skett i samband med stängning. Den begränsade öppettiden för serveringsställen har inneburit att tillsynen hittills har skett tidigare på dygnet än vanligt.

4.6 Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

Målet förväntas uppnås.

4.6.1 Tillsyn av små avloppsanläggningar utförs i syfte att sjöar, vattendrag och kustvatten ska bibehålla eller uppnå en god ekologisk och god kemisk status

	2021	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2020	Analys
—	—	Antal fastigheter med enskilt avlopp där MHN har genomfört tillsyn	208		200	200	104 %	Inventeringen av 563 fastigheter. Tillsyn i fält pågår enligt plan.

Tillsyn i fält omfattar BDT-avlopp vid permanentboende samt WC-avlopp.

Tillsyn av små avlopp utförs årligen genom inventering i form av arkivstudier

och utskick till fastighetsägare samt av tillsyn i fält av 200 enskilda avlopp. Resultatet av tillsynen hittills visar att cirka 10 procent av anläggningarna är underkända.

4.6.2 Sprida information om risk för förekomst av skadliga ämnen i enskilda brunnar

	2021	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2020	Analys
—	—	Antal analyser av brunnsvatten som genomförts	517		400	400	129,25 %	Minst 245 analyser har genomförts per den sista augusti. Prognosen är att målet kan nås.

På grund av tekniska problem att ta emot data kan antalet genomförda analyser vara fler. Siffran förväntas vara korrekt vid årsredovisningen.

4.7 Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar

Målet är uppnått.

4.7.1 Tillsyn av förorenade områden och byggnader genomförs i syfte att åstadkomma riskreducering för människors hälsa och miljön

	2021	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2020	Analys
—	—	Antal förorenade områden eller byggnader där undersökning eller åtgärder har skett	26		20	15	173,33 %	Prognosen är att målet kommer att nås och överstridas då 17 objekt har undersökts och/eller åtgärdats per den sista augusti.

5 Verksamhetsuppföljning

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Helår				Januari-Augusti		
	Budget 2021	Prognos 2021	Budget-avvikelse	Utfall 2020	Period-budget	Utfall perioden	Budgetavvikelse
Nämnd	-967	-767	200	-913	-646	-395	-251
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	-662	-662	0	-649	-442	-278	164
Tillsyn enl. miljöbalken, miljöskydd	-3 943	-3 943	0	-3 124	-2 748	-2 774	-26
Tillsyn enl. miljöbalken, hälsoskydd	-1 227	-1 227	0	-1 068	-740	-667	73
Tillsyn enl. livsmedelslagen	-2 078	-2 078	0	-1 123	-1 353	-1 050	303
Försäljningstillsyn	-258	-358	-100	0	-202	-309	-107
Tillsyn enl. alkohollagen	-365	-465	-100	-454	-241	-640	-399
Verksamhetens nettokostnader	-9 500	-9 500	0	1 419	-6 372	-6 113	259

Budgetavvikelse beror på att nämnden gör ett positivt resultat till följd av lägre närvaro av ersättare under kvartal 1 2021. Inom området tillsyn enligt alkohollagen beror det negativa utfallet på beslut i Kommunfullmäktige om tillfällig avgiftsbefrielse avseende avgifter för tillsyn och prövning av serveringstillstånd. Det negativa resultatet inom området Försäljningstillsyn är en följd av periodisering av intäkter vilket kommer att rättas till under året.

5.1 Nämnd

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för tillsyn med stöd av miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, strålskyddslagen, lag om foder och animaliska biprodukter, smittskyddslagen och tillhörande föreskrifter, lagen om sprängämnesprekursorer samt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Från och med den 1 juli 2020 genomförs tillsyn med stöd av Lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Lagen har förlängts ett flertal gånger och förväntas gälla minst till och med den 31 januari 2022.

Samtliga nämndsmöten har genomförts på distans.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick ett särskilt uppdrag av kommunfullmäktige inför 2020. Utredningen av uppdraget har avvaktat framtagandet av avfallsplanen och därför utretts under 2021. Uppdraget redovisas under avsnitt 6 *Internkontroll*.

5.2 Miljö- o hälsoskydd gemensam

Arbetet inom Miljö- och hälsoskydds nämnden har även under detta år till stor del påverkats av den rådande Coronapandemin. I syfte att minimera risken för smittspridning har miljö- och hälsoskyddsavdelningens arbete till stor del utförts på distans. Tillsyn och kontroller ha behövt genomföras digitalt och nya former och metoder för arbetet har utvecklats. Livsmedelsverket och SKR har annonserat att tillsyn och kontroll på distans förväntas fortgå även efter pandemin om dock i mindre omfattning. Coronapandemin har även inneburit att vissa arbetsuppgifter har tagit mer tid i anspråk än planerat med konsekvensen att viss tillsyn även i år måste skjutas fram.

Under perioden har arbete med framtagande av ny webbplats för Österåkers kommun tagit mer tid i anspråk än planerat. Arbetet ske i samverkan med övriga SBF och kommunikationsavdelningen.

Kvalitetsarbete med rutiner, dokumentmallar och dokumenthantering som på grund av pandemin prioriterades ner 2020 har kunnat återupptas under våren och behöver fortsätta under hösten.

En pensionsavgång, studieledighet, föräldraledigheter och sjukskrivningar samt en extra satsning inom livsmedelskontrollen i år har lett till att fyra nya medarbetare har rekryterats. Omfattande resurser har behövt avsatts för introduktion av nyanställd personal. Tid har även behövt avsättas till överlämning av ärenden till befintlig personal som fått ändrade arbetsuppgifter. Åtgärder pågår för att i möjligaste mån förebygga konsekvenserna av uppkomna vakanser.

5.3 Tillsyn enl miljöbalken, miljöskydd

Inom ramen för Miljö- och hälsoskydds nämndens kvalitetsförbättrande arbete mäter nämnden handläggningstiden vid handläggningen av tillstånd för små avlopp. I fyra ärenden har handläggningstiden varit längre än sex veckor. Det har i dessa fall handlat om ärenden som har varit särskilt komplicerade att handlägga och två fall har samråd med Roslagsvatten genomförts.

Nämnden har även ett antal nyckeltal för att över tid kunna följa trender och volymförändringar. Nyckeltalen redovisas i avsnitt 11. Trenden med ett ökat antal klagomålsärenden kvarstår och prognosen för klagomål på nedskräpning är att det i år inkommer fler klagomål på nedskräpning än förra året. Klagomålsärenden kan vara mycket komplicerade att handlägga och ta mycket tid i anspråk. Omfattande utredningar har genomförts av bland annat buller från byggarbetsplatsen vid Valsjöskogen och klagomål på oro för utsläpp av lakvattnen från Brännbackens deponi som även resulterade i provtagning i Skirenån.

Inventeringen av enskilda avlopp genom arkivstudier och utskick omfattar i år totalt 563 fastigheter. Prognosen är att inspektioner på plats kommer att genomföras som planerat på 200 fastigheter. Resultatet hittills visar att cirka 10 procent av anläggningarna är underkända. Tillsynen i år bedrivs på olika delar av Ljusterö samt Brottö. Havs- och vattenmyndigheten håller på att införa digital rapportering av kommunernas tillsyn av små avlopp. Miljö- och hälso-

skydds nämnden kommer under hösten avsätta resurser för att förbereda möjligheter för digital rapportering.

Tillsyn av sjömackar som säljer drivmedel till båtar har utförts under sommaren och årlig rapportering av CFC har granskats under våren enligt plan. Tillsyn av anmälningspliktiga drivmedelsanläggningar och fordonstvättar har utförts och slutförts under hösten. Tillsyn av bekämpningsmedel har utförts inom ramen för ett nationellt projekt. Uppföljning sker under hösten. Vissa tillsynsprojekt har påbörjats genom förberedelser och planerar att slutföras under hösten, bland annat inventering och tillsyn av verksamheter i industriområden. Informationsprojekt angående PFAS i dricksvatten i brunnar har förberetts.

Flera omfattande anmälnings- och dispensärenden har handlagts under året bland annat anmälan om att bygga ut avloppsreningsverket i Mellansjö och ansökan om dispens för ändrade arbetstider i Rydbokrossen.

Arbetet med tillsyn inom förorenade områden innebär bland annat granskning av ärenden i Ledningskollen som hittills i år krävt mer resurser än planerat. Flera ärenden har resulterat i rådgivning och i flera fall krav på undersökningar, provtagningar och behov av uppföljning.

En brand i en radhuslänga har tagit mycket tid i anspråk för bedömning av saneringsbehov och miljörisker. Ett flertal kontakter har hållits med försäkringsbolag och räddningstjänsten avseende risk för påverkan på bland annat Sätterfjärden. Risken för miljöpåverkan bedömdes slutligen som liten tack vara att släckningsmetoden endast omfattat små mängder skum och begränsad mängd släckvatten.

Det ökade byggandet i kommunen har inburit granskning av ett stort antal remisser avseende bygglov, rivningslov och strandskydd samt arbete med detaljplaner. Det har även resulterat i ett stort antal ärenden avseende undersökningar av mark med misstänkta föroreningar som har granskats och handlagts.

Samråd inom vattenförvaltningen har pågått under våren och yttrande har lämnats av nämnden och inarbetats i kommunens gemensamma yttrande.

Kommunens nya avfallsföreskrifter har hanterats på miljö- och hälsoskyddsavdelningen och planeras remitteras till nämnden under hösten.

Miljö- och hälsoskydds nämnden har fattat beslut om en ny taxa inom miljöbalkens område. Framtagandet har varit ett omfattande arbete i samarbete med andra kommuner inom Miljösamverkan Stockholms län där det nya taxeförslaget analyseras och i viss mån omarbetas. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har under våren 2021 därefter anpassat taxeförslaget till Miljö- och hälsoskydds nämnden i Österåkers verksamhet. Taxan följer en modell för taxa framtagen av Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Vissa tillsynsprojekt kommer att behöva skjutas fram till 2022 till följd av att annan tillsyn har behövt prioriteras. Det avser bland annat tillsynen på spolplattor och båtlatrintömningsstationer, viss dagvattentillsyn, utveckling av tillsynsmetodik och riktad tillsyn på minireningsverk och framtagande av handlingsplan för förorenade områden.

Satsningarna på provtagning av sediment och vatten i syfte att uppnå miljökvalitetsnorm för vatten (MKN) för vatten i kommunens recipienter samt miljö- och hälsoskyddsnämndens medverkan i arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för kustvatten, sjöar och vattendrag i kommunen fortgår under året. Provtagningarna har dock minskats en del och från och med nästa år kommer provtagningen att minska och fokus läggas på uppföljning av det lokala åtgärdsprogrammet (LÅP).

5.4 Tillsyn enl miljöbalken, hälsoskydd

Trängsel- och smittskyddstillsyn på serveringsställen med anledning av Coronapandemin är även i år en prioriterad arbetsuppgift. Tillsynen är till stor del riskbaserad. Det innebär att verksamheter med till exempel alkoholservice, många klagomål, uteservice vid soligt väder samt serveringar där nämnden har erfarenhet av sämre efterlevnaden av lagen får mer och tätare tillsyn än andra. Tillsynen utförs främst av den personal som arbetar med livsmedelskontroll och serveringstillstånd men all personal på miljö- och hälsoskyddsavdelningen har under året utfört tillsyn. Tillsynen har därmed tagit tid från annan tillsyn och kontroll. Under året har 145 inspektioner genomförts.

Under året har en ändring i lagstiftning med kort varsel införts avseende anmälningspliktiga hälsoskyddslokaler (§ 38). Ändringen har inneburit att fler verksamheter har blivit anmälningspliktiga vilket har medfört oplanerat arbete i form av besök hos berörda verksamheter för att informera om ändringarna och hantering av nya anmälningar. Ökningen av antalet anmälningar av lokaler för hygienisk behandling har hittills i år ökat markant jämfört med förra året och bedöms även beror på ett ökat intresse för att starta eget detta år.

Tillsyn på skolor har utförts enligt planerat och uppföljningar på ca hälften av skolorna kommer att ske under hösten. Solarietillsyn utförs enligt plan. Strandbadsprovtagning och tillsyn har utförts enligt plan och kommer att avrapporteras till nämnden under hösten.

Den planerade tillsynen på äldreboenden flyttades på grund av Coronapandemin till 2021 och planeras att genomföras under hösten.

Den ökning av klagomål inom miljöbalkens område som sågs under 2020 håller i sig även i år. Ökningen bedöms till stor del kunna kopplas till att fler personer vistas hemma dagtid under Coronapandemin och att bostadsmiljön därmed blir viktigare. För många har bostaden även blivit en arbetsplats som ställer andra krav på "tysta miljöer" och arbetsro. Inom hälsoskyddsområdet avser klagomålen främst buller och andra bostadsrelaterade faktorer. Även förfrågningar från allmänheten gällande t.ex. olika störningar, nedskräpning och trängsel fortsätter att vara många. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att effekterna av Coronapandemin kommer att kvarstå vilket medför fortsatt längre handläggningstider av klagomålsärenden samt att viss tillsyn kommer att behöva skjutas fram till nästa år.

Tillsynsprojekt på gym samt tatuering/piercing kommer med största sannolikhet att behöva nedprioriteras och skjutas fram ytterligare ett år. Även tillsyn av

radon i hyresrätts- och bostadsrättsföreningar och tillsynen av gruppbostadser för personer med funktionsnedsättning kommer att behöva skjutas fram till 2022.

Framtagandet av den nya taxan inom miljöbalkens område har även till viss del berört hälsoskyddsområdet.

5.5 Tillsyn enl livsmedelslagen

Inom livsmedelskontrollen genomförs riskbaserad kontroll, både avseende vilka anläggningar som ska prioriteras för kontroll och hur kontrollen ska genomföras inom en anläggning. Det innebär att fokus ligger på att genomföra riskbaserad kontroll på de anläggningar som har en verksamhet som innebär hög risk, men även att fokusera på den högsta risken vid verksamheter med låg risk.

Inom livsmedelskontrollområdet har beslut fattas om att efterhandsdebitering av tillsynsavgifter ska införas. För att kommunerna ska hinna fatta nödvändiga taxebeslut och ställa om sin verksamhet kommer det dock att vara möjligt att tillämpa nuvarande bestämmelser om årlig avgift till och med december 2023. Som en förberedelse för beslut om efterhandsdebitering av miljö- och hälsoskyddsmyndighetens kontroll är kontroll planerad på alla livsmedelsverksamheter i år. På grund av den rådande Coronapandemins har krav på förändrade arbets sätt och svårigheter att hålla avstånd fortsatt medfört svårigheter att genomföra kontroller och det är mycket svårt att genomföra oanmälda kontroller. Den 31 augusti var 15 % av kontrollerna som genomförts, oanmälda. Totalt har 122 kontroller genomförts vid 105 anläggningar. Den planerade livsmedelstillsynen 2021 omfattar kontroller vid kommunens 303 registrerade anläggningar.

Nyregistreringar har tillfört en riskklassad kontrolltid på 77 timmar och avregistreringar har inneburit en minskad riskklassad kontrolltid på 51,5 timmar. Sammantaget ger det ett ökat kontrollbehov med motsvarande 25,5 timmar sedan årsskiftet.

Säsongsverksamheter som har kunnat inspekteras digitalt eller i samband med alkoholtillsynen har inspekterats. Några lägerverksamheter och en mindre butik kvarstår.

Det är svårt att dra slutsatser av genomförd kontroll innevarande år. Området har under årets drabbats av en långtidssjukskrivning och en studieledighet. Två nya inspektörer har introducerats, en i april och en i slutet av juni. Vakanserna och svårigheter att rekrytera innebär en minskning av årsarbetare (åa) inom på livsmedelskontrollen mot en planerad ökning. Det går idag dock inte att fullt ut bedöma hur omfattande minskningen blir. I årets planering bedömdes resursbehovet vara 3,27 åa dvs 4004 timmar. Totalt har 1723 genomförda timmar t.o.m. den sista augusti, dvs 1,4 åa, varav en del av tiden är introduktion av nyanställda.

Genomförd riskklassad kontroll under januari-augusti motsvarar ca 300 timmar. Kvarstående riskklassad kontrolltid motsvarar ca 850 timmar.

Prognosen är att det kommer att vara svårt att hinna kontrollera alla anläggningar och att samtidigt genomföra kontroller motsvarande inestående kontrolltid. En starkt riskbaserad prioriteringsordning kommer därför att användas under årets sista månader. Omprioriteringarna medför att anläggningar med hög riskklassning så som skolkök, förskolor, restauranger och livsmedelsbutiker prioriteras före anläggningar med låg risk så som apotek, bensinstationer, butiker som säljer färdigförpackade livsmedel, godis, glass och dryck. etc.

Projekt inom operativa målen och SILK-samarbetet (Miljösamverkan Stockholms län) startade sent i år och omfattade avslut av tidigare års projekt som blev försenat med anledning av trängseltillsynen. Silk-projekt för innevarande år som går att skjuta fram och kontroll av operativa målen skjuts fram för kontroll 2022.

5.6 Försäljningstillsyn

Området försäljningstillsyn omfattar prövning, kontroll och tillsyn av tobak och liknande produkter, folköl och vissa receptfria läkemedel.

Under året har två ansökningar om tobakstillstånd och fyra bolagsförändringar handlagts.

Tillsyn av försäljning och marknadsföring av de produkter som ingår i begreppet försäljningstillsyn och som regleras i lag om tobak och liknande produkter sker framför allt i samband med livsmedelskontrollen. Tillsynen har skett både digitalt och fysiskt på plats i butik.

Prognosen är att både yttre och inre tillsyn av ekonomi och vandel kommer att genomföras enligt plan med en viss reservation för effekter av den rådande Coronapandemin.

5.7 Tillsyn enl alkohollagen

Under året har 15 ansökningar om serveringstillstånd, två bolagsförändringar och ett återkallande på egen begäran inkommit. Två ansökningar har tagits tillbaka av sökande. 12 beslut om serveringstillstånd har fattats.

Tillsyn av alkoholservering har skett vid dagtid, kvällstid och nattetid vid 24 serveringsställen. Tillsynen har till stor del kunnat genomföras i samband med smittskyddstillsynen på serveringsställen. Tillsyn nattetid har skett med stöd av ordningsvakter då Polisen inte har haft resurser att medverka. Tillsyn tillsammans med Polisen planeras till hösten. Inre tillsyn pågår. Prognosen är att både yttre och inre tillsyn av ekonomi och vandel kommer att genomföras enligt plan med en viss reservation för effekter av den rådande Coronapandemin.

Ett tillsynsärende gällande utrymning vid förkortade öppettider har hanterats vid ett serveringsställe.

6 Internkontroll

Under 2021 ska nämndernas internkontrollplaner fokusera på området oegentligheter, jäv och korruption. Fyra kontrollmoment är specifika för Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Ett kontrollmoment avser samhällsbyggnadsförvaltningen och tre kontrollmoment är centrala och avser hela kommunen.

Samtliga delegationsbeslut har fattats med stöd av delegationsordningen och redovisats till Miljö- och hälsoskyddsnämnden under årets genomförda nämndsmöten. Kontroll av att handläggning av sanktionsbeslut inom livsmedelskontroll har handlagts enligt rutin har genomfört vid det enda sanktionsbeslut som har fattats. Kontroll av att handläggning av tillstånd för enskilt avlopp har handlagts enligt rutin har genomförts vid ett tillfälle, resterande kontroller kommer att genomföras under hösten.

Utbildning inom ämnet mutor, jäv respektive korruption gentemot samtliga anställda inom miljö- och hälsoskyddsavdelningen kommer att genomföras under hösten

Kontroll av direktupphandlad verksamhet har inte kunnat genomföras då ingen direktupphandling över 30 000 kr har genomförts. Två avtal med konsulter, en för stöd inom området serveringstillstånd och en för utbildning i att skriva klarspråk har hanterats i enlighet med upphandlingsenhetens rutiner. Vid ett tillfälle betalades en felaktig lön ut samband med sjukskrivning. Felet upptäcktes vid kontroll av miljö- och hälsoskyddschefen och kunde korrigeras vid följande löneutbetalningar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick ett särskilt uppdrag av kommunfullmäktige inför 2020. Uppdraget innebar att Miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle utreda kostnaden för att ta bort avgiften för handläggning av anmälan om kompostering av avfall. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har under 2021 utrett kostnaden för att ta bort avgiften för handläggning av anmälan om kompostering av avfall. I samband med att en ny taxa för miljöbalkens tillsynsområde införs 2022 tas avgiften bort för handläggning av anmälan om hemkompostering av matavfall för 1- 2 familjehushåll. Miljö- och hälsoskyddsnämnden fattade beslut om *Förslag till verksamhetsplan 2022, planperiod 2023-2024 inklusive taxor 2022* den 24 augusti 2021.

7 Personaluppföljning

7.1 HR

7.1.1 Antal anställda

Nyckeltal	Utfall Delår 2019	Utfall Helår 2019	Utfall Delår 2020	Utfall Helår 2020	Utfall Delår 2021	
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	10	11	13	13	12	↘
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning	3	2	0	0	4	↗
Antal anställda	13	13	13	13	16	↗

Minskningen av årsarbetare beror på en vakans som ännu inte har ersatts och att en tillsvidareanställning ännu är provanställd vilket redovisas som visstidsanställning. Ökningen av det antalet anställda beror till största delen på att visstidsanställd personal som anställts för att täcka upp för studie- och föräldradigheter har tillträtt innan ledigheterna har påbörjats.

7.1.2 Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Delår 2019	Utfall Helår 2019	Utfall Delår 2020	Utfall Helår 2020	Utfall Delår 2021	
Sjukfrånvaro	8,1	7,9	7,1	6,9	10,5	↗
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro	50	47	61	66	70	↗
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	50	53	39	34	30	↘

Sjukfrånvaron har ökat till följd av fler långtidssjukskrivningar. De flesta sjukskrivningarna har inte varit av arbetsrelaterad karaktär.

8 Redogörelse för övrigt miljöarbete

Fem av Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål går att koppla till kommunens miljömålsområden även om tre av dessa inte är kopplade till inriktningsmålet Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka. Prognosen är att fyra mål med koppling till miljömålen uppnås helt och ett delvis under året. Beträf-

fande målet *Tillsyn i äldreboenden och gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning ska utföras med syfte att uppnå en god miljö förväntas målet endast delvis uppnås*. Den rådande Coronapandemin har medfört att tillsynen av äldreboenden har flyttats från 2020 till hösten 2021 vilket då medför att tillsynen av gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning måste flyttas fram till 2022.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete regleras i huvudsak av aktuell lagstiftning och nationella mål och uppdrag. Nämndens arbete med tillsyn, anmälan, prövning och inom miljöövervakningsområdet har ett övergripande syfte att uppnå de nationella miljö kvalitetsmålen med hänvisning till Miljöbalkens mål och tillämpningsområde enligt 1 kap 1 §. Nämnden har dock svårt att kortfristig mäta effekterna av sitt arbete. Nämnden väljer därför att i stället mäta genomförda tillsyns- eller informationsinsatser som har till syfte att uppnå god och hållbar miljö eller trygghet.

Mål och måluppfyllnad redovisas utförligare under avsnitt 4 Mål och måluppfyllelse.

9 Framåtblick

Den rådande Coronapandemin har under 2021 i stor omfattning påverkat Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete. Tillsynen av trängsel- och smittskydd på serveringsställen fortgår. Hänsyn till smittrisker vid tillsyn medför att visst arbete sker på distans. Folkhälsomyndigheten bedömer att Coronaviruset kommer att finnas kvar i samhället under lång tid. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer därför att nämnden under lång tid framöver kommer att behöva förhålla sig till effekterna av Coronapandemin.

I januari höll Livsmedelsverket digitala samråd med syfte att informera intressenter, kontrollmyndigheter och företag, om förslaget till **ny riskklassningsmodell**. Preliminär tidplan för fortsatt arbete är att under oktober-november skicka förslaget på remiss. Under **2023** ska den nya modellen vara så klar att anläggningar kan klassas om under året. Kontroll under **2024** ska utföras enligt nya riskklassningen. Livsmedelsverket kommer även att fram vägledningsmaterial och ordna utbildningar i den nya riskklassningen.

Jordbruksverket utarbetar en modell likt livsmedelsverkets för utbildning, utveckling och återkoppling av kontrollmyndigheternas rapportering av kontroll av **animaliska biprodukter** i syfte att förbättra kontrollen och öka regelefterlevnaden. Modellen ska verifiera att kontrollen är verkningsfull och ska kunna användas både av enskilda kontrollmyndigheter och på nationell nivå. Systemet utarbetas under åren 2022-2025.

I och med att lag om tobak och liknande produkter trädde ikraft infördes tillståndsplikt för försäljning av tobaksvaror. Tillståndsplikten innebär bl.a. att den årligt återkommande tillsynen på de företag som säljer tobaksvaror har förändrats och att mer resurser behöver avsättas för tillsyn. Även området tillsyn av rökfria miljöer har utökats. Tillsyn av rökfria miljöer kan inte avgiftsbeläggas

varför en satsning på sådan tillsyn kan kräva utökad utrymme i budget för att inte ta utrymme från övrig verksamhet.

I takt med att Österåker växer förväntas fler **skolor, förskolor, livsmedelsanläggningar** och andra verksamheter där nämnden utövar tillsyn och kontroll att starta i kommunen vilket bedöms medföra att behovet av resurser för tillsyn och kontroll inom detta område kommer att öka.

I och med ändringar i miljötillsynsförordningen har Naturvårdsverket tillsammans med övriga centrala tillsynsvägledande myndigheter tagit fram en nationell strategi för miljöbalkstillsynen. Tillsynsmyndigheterna ska ta hänsyn till strategin när de planerar sin tillsyn. Strategin kommer att redovisas under hösten 2021. Miljö- och hälsoskyddsnämnden planerar därför beakta den nationella strategin i den detaljerade tillsynsplaneringen inför 2022. Det är i dagsläget inte känt inom vilka områden tillsynsstrategin kommer att fokusera de närmaste åren.

I betänkandet SOU 2018:34 Vägar till hållbara vattentjänster förslås åtgärder och regler som berör små avloppsanläggningar. Det finns i dagsläget ingen uppgift om hur arbetet med betänkandet fortskrider.

Ett tillsynsområde som har aktualiserats under de senaste åren är tillsyn av kemiska produkter och varor. Tillsynen styrs av europagemensam lagstiftning genom EU-förordningar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att arbetet kommer att behöva prioriteras framöver. Österåkers kommun har antagit en kemikalieplan vars mål och åtgärdsområden innehåller uppdrag inom Miljö- och hälsoskyddsnämndens område. Uppdragen kommer att innebära behov av utökade resurser inom kemikalieområdet samt större del av budgeten än tidigare för att kunna genomföras.

EU:s ramdirektiv om avfall har införlivats i Svensk lagstiftning. För Miljö- och hälsoskyddsnämnden innebär de ändrade reglerna förändringarna i tillsynen av avfallshantering. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att de nya reglerna kommer att kräva ökade tillsynsresurser.

För att nå miljö kvalitetsnormerna för kommunens sjöar och vattendrag behöver Miljö- och hälsoskyddsnämnden fortsätta att prioritera tillsyn och provtagning inom miljöövervakning i de sjöar och vattendrag som har sämst status tills åtgärder gjorts och Miljö kvalitetsnormen uppnåtts. Provtagningar och utvärderingar av vattenkvaliteten bör hanteras i samarbete mellan Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Kommunstyrelsens (strategiska planeringsavdelningen) arbete inom ramen för det lokala åtgärdsprogrammet (LÅP) för recipienter som inte uppnår god miljö kvalitet.

I0 Målbilaga

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	2021	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Målnivå 2021	Måluppfyllelse
Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.	Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög.	Företagsklimat enl. OJ (In-sikt) - Livsmedelskontroll - Totalt, NKI	—	79		79	70	
		Företagsklimat enl. OJ (In-sikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	—	71		71	70	
		Företagsklimat enl. OJ (In-sikt) - Serveringstillstånd - Totalt, NKI	—	72		72	70	
Österåker ska ha en ekonomi i balans	Miljö- och Hälsoskyddsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans	Fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse	—	0		0	0	
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet	Tillsyn i skolor och förskolor utförs med syfte att uppnå en god miljö	Andel av skolorna där MHN har genomfört tillsyn av miljön	●	0 %	100 %		100 %	100 %
		Andel av förskolorna där MHN har genomfört tillsyn av miljön	●	100 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	Tillsyn i äldreboenden och gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning ska utföras med syfte att uppnå en god miljö	Andel av äldreboenden där MHN har genomfört tillsyn	—	0 %		100 %	100 %	
		Andel av gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning där MHN har genomfört tillsyn	—	0 %		0 %	100 %	

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	2021	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021	Målnivå 2021	Måluppfyllelse
Österåker ska ha en trygg miljö	Tillsyn utförs i syfte att förhindra ordningsstörningar eller överservering på eller i anslutning till serveringsställena	Antal genomförda kvällstillsynstillfällen	—	7		5	3	
Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka	Tillsyn av små avloppsanläggningar utförs i syfte att sjöar, vattendrag och kustvatten ska bibehålla eller uppnå en god ekologisk och god kemisk status	Antal fastigheter med enskilt avlopp där MHN har genomfört tillsyn	—	208		200	200	
	Sprida information om risk för förekomst av skadliga ämnen i enskilda brunnar	Antal analyser av brunnsvatten som genomförts	—	517		400	400	
Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar	Tillsyn av förorenade områden och byggnader genomförs i syfte att åstadkomma riskreducering för människors hälsa och miljön	Antal förorenade områden eller byggnader där undersökning eller åtgärder har skett	—	26		20	15	

I | Bilaga Strategiska nyckeltal

II.1 Miljöskydd

II.1.1 Prestation/volym

Nyckeltal (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021
Tillstånd små avlopp	166	156		150
Anmälningar värme- pump	59	50		60
Anmälningar om kompostering av matavfall, slam och latrin	38	49		30
Anmälningar vatten- verksamhet	18	34		20

Nyckeltal (Månad)	Utfall Jan 2021	Utfall Feb 2021	Utfall Mar 2021	Utfall Apr 2021	Utfall Maj 2021	Utfall Jun 2021	Utfall Jul 2021	Utfall Aug 2021	Ack utfall Aug 2021
Tillstånd små avlopp						84	16	15	115
Anmälningar värme- pump						27	3	7	37
Anmälningar kompo- stering av matavfall, slam och la- trin						16	3	1	20
Anmälningar vatten- verksamhet						6	3	0	9

11.1.2 Kvalitet

Nyckeltal (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021
Handläggningstid tillstånd små avlopp inom 6 veckor, %	94%	96%		90%

I fyra ärenden har handläggningstiden varit längre tid än sex veckor. Det har han handlat om ärenden som särskilt komplicerade att handlägga och två fall har även samråd med Roslagsvatten varit nödvändigt.

11.2 Hälsoskydd

11.2.1 Prestation/volym

Nyckeltal (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021
Anmälningar dricksvattentäkt (grundvatten)	14	20		15
Klagomål inom miljöbalkens område	59	87		80

Klagomålen fördelar sig på 42 stycken inom området miljöskydd, 23 stycken inom området miljöskydd (buller/störande ljud, inomhusmiljö, temperatur), 14 stycken avser nedskräpning, 7 stycken avlopp och 5 stycken av avser klagomål på a avfallshantering. Antalet klagomål på nedskräpning har ännu överskridit hela förra året antal men prognosen är att det i år inkommer fler klagomål på nedskräpning.

Nyckeltal (Månad)	Utfall Jan 2021	Utfall Feb 2021	Utfall Mar 2021	Utfall Apr 2021	Utfall Maj 2021	Utfall Jun 2021	Utfall Jul 2021	Utfall Aug 2021	Ack utfall Aug 2021
Anmälningar dricksvattentäkt (grundvatten)						10	0	0	10
Klagomål inom miljöbalkens område							88	3	91

11.3 Livsmedel

11.3.1 Prestation/volym

Nyckeltal (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021
Anmälningar registrering av livsmedelslokal	34	48		40
Inspektioner av trängsel och smittskyddsåtgärder på serveringsställen		382	145	200

Nyckeltal (Månad)	Utfall Jan 2021	Utfall Feb 2021	Utfall Mar 2021	Utfall Apr 2021	Utfall Maj 2021	Utfall Jun 2021	Utfall Jul 2021	Utfall Aug 2021	Ack utfall Aug 2021
Anmälningar registrering av livsmedelslokal						29	1	1	31
Inspektioner av trängsel och smittskyddsåtgärder på serveringsställen						102	38	5	145

11.4 Serveringstillstånd

11.4.1 Prestation/volym

Nyckeltal (Månad)	Utfall Jan 2021	Utfall Feb 2021	Utfall Mar 2021	Utfall Apr 2021	Utfall Maj 2021	Utfall Jun 2021	Utfall Jul 2021	Utfall Aug 2021	Ack utfall Aug 2021
Ansökningar serveringstillstånd						12	0	0	12

11.4.2 Kvalitet

Nyckeltal (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2021
Handläggningstid serveringstillstånd inom 2 månader, %	100%	89%		100%
Ansökningar serveringstillstånd	20	19		20